

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА
CRIMINAL PROCEDURE AND CRIMINALISTICS; FORENSIC EXAMINATION

<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-40-25>

УДК 343.1

МИРОШНИЧЕНКО Ю. М.

доктор юридичних наук, суддя

E-mail: zarba264@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9114-1495>

Мукачівський міськрайонний суд Закарпатської області

вул. А. Літуна, 13, м. Мукачево Закарпатської області, 89601

**ОСВІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ:
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ І ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ**

АНОТАЦІЯ. *Вступ.* У сучасному кримінальному процесі освідування є однією з найбільш суперечливих слідчих дій, оскільки поєднує необхідність отримання доказової інформації з безпосереднім втручанням у приватну сферу особи. Відсутність чіткого нормативного розмежування між освідуванням, оглядом, обшуком та експертизою створює ризик довільного застосування відповідних процедур. Це породжує проблеми з допустимістю доказів та єдністю судової практики. Мета статті полягає у здійсненні системного аналізу природи, структури та правового регулювання освідування, виявленні ключових проблем правозастосування та формулюванні підходів до оцінки процесуальних дефектів. Методологічну основу становлять діалектичний, системно-діяльнісний, формально-юридичний та порівняльно-правовий методи.

Короткий зміст основних результатів дослідження. Доведено, що освідування має розглядатися як контрольована процедура, що складається з елементів, основними серед яких є суб'єкти проведення (слідчий, прокурор, спеціаліст), об'єкти (тіло та одяг особи), процесуальні умови (фактичні та правові підстави) та результат (протокол із додатками). Аналіз практики Верховного Суду показав непослідовність у кваліфікації процесуальних порушень від накладання процедур (освідування–огляд–обшук) до дефектів статусу особи чи процесуального оформлення. Запропоновано класифікацію порушень за трьома критеріями: а) абсолютні дефекти (істотні порушення прав і свобод, що завжди тягнуть недопустимість доказів); б) умовно допустимі дефекти (процедурні недоліки, які потребують оцінки впливу на права сторін); в) технічні дефекти (несуттєві помилки оформлення, що не знижують достовірність результатів). Встановлено, що судова практика загалом орієнтується на реальний вплив процесуальних відхилень на гарантії справедливого суду, що узгоджується з підходами ЄСПЛ.

Висновки. Освідування у кримінальному провадженні слід розглядати не як технічну дію, а як складний процес, де кожен дефект може вплинути на оцінку доказів. Подолати суперечливість практики можливо через чітке нормативне розмежування процедур, уніфікацію методичних рекомендацій, використання сучасних засобів фіксації (зокрема відеозапису) та формування доктрини, що дозволяє відмежовувати істотні порушення від технічних помилок. Такий підхід сприятиме забезпеченню балансу між ефективністю досудового розслідування та захистом прав особи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: *освідування, кримінальне провадження, системний аналіз, процесуальні дефекти, допустимість доказів*

Як цитувати: Мирошниченко Ю. М. Освідування у кримінальному процесі України: системний аналіз і проблеми правозастосування... *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Право»*. 2025. Вип. 40. С. 227-232. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-40-25>

In cites: Yu. M. Myroshnychenko (2025). Review of a person in Ukraine criminal proceeding: a system analysis and problems of law enforcement. *The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University, Series "Law"*, (40), P. 227-232. <https://doi.org/10.26565/2075-1834-2025-40-25> (in Ukrainian)

Постановка проблеми. В науці кримінального процесу освідування традиційно розглядалося як одна зі «стандартних» слідчих дій, що не викликає суттєвих дискусій.

Проте саме вона нерідко породжує конфлікти між інтересами слідства та правами особи, оскільки поєднує елементи безпосереднього втручання у сферу приватності та необхідність отримання доказової інформації.

Відсутність чіткого нормативного відмежування освідування від суміжних процесуальних дій (огляду, обшуку, експертизи) створює ризик довільного застосування відповідних процедур, що відбивається на допустимості доказів і послідовності судової практики.

Складність проблеми полягає ще й у тому, що в умовах сучасного кримінального процесу освідування виконує подвійне завдання.

З одного боку, воно має бути ефективним інструментом встановлення фактичних обставин, з іншого – його проведення не повинно підривати фундаментальні права на повагу до гідності, тілесну недоторканність та приватне життя. Баланс між цими вимогами досягається далеко не завжди.

Стан наукового дослідження теми. У вітчизняній літературі освідчування досліджувалося переважно у процесуально-правовому та тактико-криміналістичному аспектах. С. С. Клочуряк окреслив місце освідчування в системі слідчих дій і межі примусу [1]. Є. Д. та Б. Є. Лук'янчикова розкрили еволюцію правового регулювання та роль суб'єктів освідчування [2]. В. І. Галаган і співавтори акцентували на ризиках порушення прав людини та принципів справедливого судочинства [3]. Питання практичної реалізації прав особи при проведенні цієї слідчої дії висвітлювали й інші автори [4].

Поряд із цим аналізувалися окремі прикладні аспекти, зокрема тактика проведення освідчування у справах про умисні вбивства [5], в умовах ризику інфікування [6] та щодо неповнолітніх [7].

Ці та інші дослідження вказують на окремі колізії та неточності в законодавстві. Наголошується на практичних проблемах дотримання прав особи під час самої процедури, особливо в конфліктних ситуаціях. З іншого боку існують застереження щодо недостатньої реалізації процесуальних гарантій для сторони обвинувачення як суб'єкта доказування.

Водночас недостатньо використовується дослідницький потенціал системно-діяльнісної методології, що дозволяє розглядати освідчування як структуровану процедуру з чіткими елементами, зв'язками та критеріями якості. Брак такої моделі зумовлює суперечливість правозастосування та фрагментарність наукового бачення, що ускладнює гармонізацію судової практики й належний захист прав учасників кримінального провадження.

Мета статті полягає у здійсненні системного аналізу природи, структури та правового регулювання освідчування, виявленні ключових проблем правозастосування та формулюванні підходів до оцінки процесуальних дефектів.

Основні результати дослідження. Освідчування доцільно розглядати як контрольовану систему, що складається з певних елементів, основними з-поміж яких є суб'єкти (слідчий, прокурор, спеціаліст), об'єкти (тіло та одяг особи), процесуальні умови (фактичні та правові підстави) та результати (протокол із додатками). Ці елементи пов'язані між собою функціонально й утворюють єдину структуру,

спрямовану на отримання доказової інформації.

Системно-діяльнісний підхід дозволяє побачити освідчування не як ізольовану дію, а як елемент ширшого комплексу процесуальних механізмів, де кожен дефект чи порушення може позначатися на допустимості здобутих результатів. Це створює підґрунтя для детального аналізу підстав, об'єктів, суб'єктів освідчування та судової практики.

Фактичною підставою проведення освідчування є наявність обґрунтованих припущень про те, що на тілі чи одязі особи можуть міститися сліди кримінального правопорушення або особливі прикмети, здатні мати значення для встановлення істини у кримінальному провадженні. Відсутність фактичних даних, які підтверджують доцільність освідчування, означає невиправдане втручання у сферу особистих прав та суперечить принципу пропорційності кримінального процесу.

Правовою підставою освідчування є процесуальне рішення уповноваженої службової особи. У разі добровільної згоди особи освідчування здійснюється на підставі постанови дізнавача, слідчого чи прокурора.

Якщо ж особа відмовляється від добровільного проходження цієї процедури, освідчування може бути проведене примусово, але виключно на підставі постанови прокурора. При цьому закон не вимагає як письмової згоди особи на освідчування [8], так і дослівного зачитування суб'єктом освідчування відповідної постанови як обов'язкової умови допустимості проведення цієї слідчої дії [9].

Особливості правового регулювання освідчування додатково включають обов'язок дотримання правил статевої належності при проведенні огляду особи, якщо він супроводжується оголенням, заборону будь-яких дій, що можуть принижувати честь і гідність особи чи створювати загрозу її здоров'ю, а також можливість залучення лікаря, судово-медичного експерта або іншого спеціаліста у разі потреби.

При проведенні освідчування необхідно суворо дотримуватися процесуальних вимог, зокрема щодо наявності постанови слідчого/прокурора та забезпечувати належне документування слідчої дії (присутність понять, фіксація ходу та результатів, підписи учасників тощо).

Водночас незначні технічні недоліки самі по собі не роблять протокол і похідні від нього докази недопустимими, якщо не впливають на права особи чи законність слідчої дії [10].

Суб'єктами освідування є дізнавач, слідчий, прокурор, а за потреби – лікар, судово-медичний експерт або інші спеціалісти. Для забезпечення технічної чи силової підтримки до участі у проведенні цієї слідчої дії можуть залучатися оперативні працівники. При цьому закон не зобов'язує слідчого оформлювати окремий процесуальний документ про залучення співробітників оперативного підрозділу для участі в слідчих діях. За відсутності такого документу протокол освідування не може бути визнаний недопустимим доказом [11].

Процесуальним законом також не передбачено забезпечення обов'язкової участі у проведенні освідування захисника [12]. Верховний Суд послідовно вказує на те, що не у всіх випадках порушення навіть фундаментальних прав і свобод особи під час кримінального провадження має прямий вплив на дотримання гарантій справедливого судового розгляду, зокрема й на допустимість доказів, і не будь-яке формальне недотримання вимог кримінального процесуального закону при отриманні доказу тягне необхідність визнання його недопустимим [13]. Така процесуальна дія як освідування, носить об'єктивний характер, і не залежать від волі особи, а тому вона не може розглядатися як така, що порушує право особи зберігати мовчання. Присутність чи відсутність захисника у цьому випадку не може позначитися на зміст отриманих під час цієї дії результатів [14].

Водночас можливі ситуації, коли освідування, формально нейтральне з точки зору втручання у право особи зберігати мовчання, фактично стає похідним від слідчої дії, проведеної з істотним порушенням конституційних гарантій. Так, якщо підозрюваного допитано за відсутності захисника, участь якого в кримінальному провадженні є обов'язковою, і в ході цього допиту він повідомив про наявність на тілі невидимих при поверховому огляді слідів злочину, а потім на підставі цих показань було проведено освідування, результати такої дії повинні оцінюватися крізь призму доктрини «плодів отруєного дерева». Результати освідування у такому випадку мають визнаватися недопустимими, оскільки вони безпосередньо впливають із процесуального порушення права на захист.

Об'єктами освідування є підозрювані, потерпілі або свідки, на тілі або одязі яких необхідно виявити сліди кримінального правопорушення чи особливі прикмети. Проте судова практика щодо процесуального статусу освідуваного є суперечливою. Так, в одному випадку Верховний Суд погодився з виснов-

ком суду апеляційної інстанції щодо недопустимості проведення освідування без офіційного визначення процесуального статусу осіб, які фактично були затримані, проте протокол затримання та пам'ятка про процесуальні права підозрюваного були складені та вручені затриманим лише наступного дня [15]. Натомість в іншому провадженні Суд виходив з протилежної логіки, зазначивши, що відсутність статусу підозрюваного сама по собі не перешкоджає проведенню освідування, якщо є підстави вважати, що на тілі чи одязі особи можуть бути сліди кримінального правопорушення [16].

Таким чином, судова практика демонструє низку типових порушень процесуальної форми освідування, які доцільно класифікувати за п'ятьма критеріями:

а) Накладання процедур.

Найпоширенішим є змішування освідування з оглядом чи обшуком. У низці справ освідування фактично здійснювалось у межах огляду місця події [17, 18], а в окремих випадках протокол освідування одночасно фіксував і результати особистого обшуку [13]. Верховний Суд визнає такі дії порушенням ст. ст. 237 і 241 КПК, але питання їхньої істотності оцінює крізь призму впливу на права сторін та перевірюваність результатів.

б) Підміна освідування іншими діями.

Поширеним є отримання змивів з рук чи біологічних зразків під час обшуку, що кваліфікується як фактичне проведення освідування без постанови прокурора [19, 20]. Судова практика тут коливається: в одних випадках змиви визнаються допустимими доказами як «об'єктивні» (незалежні від волі особи), в інших – наголошується на необхідності дотримання окремої процедури.

в) Конкуренція процедур.

Проблемним є співвідношення освідування з іншими процесуальними чи суміжними діями. Верховний Суд відмежовує його від відбору біологічних зразків [21], огляду конфіденційного покупця [22], а також від медичного огляду водіїв на стан сп'яніння за Інструкцією від 09.11.2015 № 1452/735 [23]. Вирішальним критерієм розмежування при цьому є мета процесуальної дії. Лише втручання, спрямоване на виявлення слідів кримінального правопорушення на тілі чи одязі особи, становить освідування з усіма його процесуальними наслідками.

г) Розширене тлумачення меж освідування.

Суд визнав допустимим вилучення під час освідування одягу особи зі слідами злочи-

ну, зазначивши, що воно не вимагає окремого судового дозволу на тимчасовий доступ [24]. У цій справі межі освідування Верховним Судом тлумачаться розширено, з урахуванням його дослідницького характеру.

д) Дефекти статусу та процесуального оформлення.

Значна кількість справ стосується відсутності або невірною зазначення процесуального статусу особи [16, 25], відсутності постанови прокурора [15], недоліків у її змісті [10], відсутності захисника [14, 26], а також питань щодо форми добровільної згоди [8]. Верховний Суд послідовно виходить з того, що такі дефекти самі по собі не тягнуть недопустимості доказів, якщо вони не вплинули на достовірність результатів і не обмежили прав сторони захисту.

Узагальнення судової практики дозволяє сформулювати висновки щодо сутності освідування та критеріїв оцінки процесуальних дефектів.

Висновки.

1. Освідування у кримінальному провадженні є слідчою дією констатувального характеру, що здійснюється за наявності фактичних і правових підстав дізнавачем слідчим або прокурором, за необхідності – із залученням лікаря, судово-медичного експерта чи інших спеціалістів, і полягає у безпосередньому дослідженні тіла особи, предметів її одягу та зовнішніх індивідуальних ознак з метою виявлення слідів кримінального правопорушення чи особливих прикмет, що мають значення для кримінального провадження. Воно відрізняється від огляду втручанням в особисту недоторканність, тілесну цілісність та право на

повагу до приватного життя людини, від обшуку – відсутністю пошуку прихованих речей, а від експертизи – відсутністю складного наукового аналізу.

2. Судова практика засвідчує непослідовність у кваліфікації процесуальних дефектів. Для їх узгодженої оцінки доцільно розмежувати: «абсолютні дефекти» – порушення прав і свобод, що завжди тягнуть недопустимість доказів; «умовно допустимі дефекти» – процедурні порушення (накладання чи підміна дій, відсутність захисника тощо), які потребують індивідуальної оцінки їх впливу на гарантії сторін; «технічні дефекти» – несуттєві помилки оформлення, що не підривають достовірність доказів.

3. Причинами виникнення таких дефектів є нормативна невизначеність меж освідування та суміжних дій, дефіцит методичних рекомендацій для практиків і формальний характер контролю, який здебільшого здійснюється постфактум у суді. Запобігання зазначеним вадам можливе через чітке нормативне розмежування процедур, уніфіковані методичні матеріали, а також застосування сучасних механізмів фіксації (зокрема відеозапису), з обов'язковим дотриманням вимоги уникати пониження честі та гідності особи.

5. Ключовим завданням юридичної науки та практики є відмежування істотних порушень від технічних та формування стабільного правозастосування, що забезпечить баланс між захистом прав особи й ефективністю розслідування. Такий підхід узгоджується з практикою ЄСПЛ, де вирішальним є не сам факт відхилення від процедури, а його реальний вплив на права людини та рівність сторін..

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клочуряк С. С. Освідування в системі слідчих (розшукових) : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2013. 199 с.
2. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Застосування примусу в процесі освідування. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право»*. 2016. № 1(13). С. 4–5. URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16lydvp0.pdf> (дата звернення: 07.09.2025).
3. Галаган В. І., Удовенко Ж. В., Калачова О. М., Клочуряк С. С. Дотримання прав учасників кримінального провадження під час проведення освідування : монографія. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 156 с.
4. Кучинська О. П., Щиголь О. В. Гарантії прав особи при проведенні освідування: сучасний стан, актуальні проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 4. С. 54–62.
5. Кунтій А. І. Тактика проведення освідування підозрюваного у кримінальному провадженні про умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання. *Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. № 2. С. 310–320.
6. Почтова Є. С. Організаційно-тактичні заходи підготовки до проведення освідування в умовах ризику інфікування ВІЛ/СНІДОМ та/або туберкульозом. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 3. С. 150–155.
7. Бабенко О. Г. Реалізація примусової форми освідування неповнолітнього підозрюваного. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*. 2021. № 2 (2). С. 58–66. DOI: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-2-2-58-66>
8. Постанова Верховного Суду від 23.04.2024 р. у справі № 726/776/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118689047> (дата звернення: 07.09.2025).
9. Постанова Верховного Суду від 15.10.2024 р. у справі № 303/1425/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122333175> (дата звернення: 07.09.2025).
10. Постанова Верховного Суду від 31.08.2022 р. у справі № 345/3956/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106053025> (дата звернення: 07.09.2025).

11. Постанова Верховного Суду від 23.11.2023 р. у справі № 731/275/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115860918> (дата звернення: 07.09.2025).
12. Постанова Верховного Суду від 2.11.2023 р. у справі № 333/1640/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114790023> (дата звернення: 07.09.2025).
13. Постанова Верховного Суду від 17.01.2023 р. у справі № 648/1543/15-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108606087> (дата звернення: 07.09.2025).
14. Постанова Верховного Суду від 31.03.2021 р. у справі № 727/8945/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96071404> (дата звернення: 07.09.2025).
15. Постанова Верховного Суду від 03.11.2022 р. у справі № 755/19064/14-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107251783#> (дата звернення: 07.09.2025).
16. Постанова Верховного Суду від 23.06.2021 р. у справі № 743/1041/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97926617> (дата звернення: 07.09.2025).
17. Постанова Верховного Суду від 12.06.2019 р. у справі № 404/5659/15-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82449979> (дата звернення: 07.09.2025).
18. Вирок Вищого антикорупційного суду від 10.06.2021 р. у справі № 454/2576/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97548253> (дата звернення: 01.09.2025).
19. Постанова Верховного Суду від 18.01.2024 р. у справі № 127/17418/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116512508> (дата звернення: 07.09.2025).
20. Постанова Верховного Суду від 19.02.2019 р. у справі № 489/5992/13-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80235450> (дата звернення: 01.09.2025).
21. Постанова Верховного Суду від 30.10.2023 р. у справі № 127/20725/21. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114623171> (дата звернення: 07.09.2025).
22. Постанова Верховного Суду від 16.01.2024 р. у справі № 438/22/22. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116388802> (дата звернення: 07.09.2025).
23. Інструкція про порядок виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції; затв. наказом МВС України, МОЗ України від 09.11.2015 р. № 1452/735 ; зареєстр. в МЮ України 11.11.2015 р. за № 1413/27858. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (дата звернення: 07.09.2025).
24. Постанова Верховного Суду від 20.12.2018 р. у справі № 556/483/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78980165> (дата звернення: 07.09.2025).
25. Постанова Верховного Суду від 01.06.2023 р. у справі № 464/7015/20. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111339382> (дата звернення: 07.09.2025).
26. Постанова Верховного Суду від 03.10.2022 р. у справі № 493/210/19. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106661432> (дата звернення: 07.09.2025).

Стаття надійшла до редакції 15.10.2025
Стаття рекомендована до друку 29.11.2025

Переглянуто 18.11.2025.
Опубліковано 30.12.2025

YU. M. MYROSHNYCHENKO

doctor of Law, judge

E-mail: zarba264@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9114-1495>

Mukachevo City District Court of Zakarpattia Oblast

str. A. Lituna, 13, Mukachevo, Zakarpattia region, 89601

REVIEW OF A PERSON IN UKRAINIAN CRIMINAL PROCEEDINGS: A SYSTEM ANALYSIS AND PROBLEMS OF LAW ENFORCEMENT

ANNOTTION. *Introduction.* In modern criminal proceedings, review of a person is one of the most controversial investigative actions, as it combines the need to obtain evidentiary information with direct interference in a person's privacy. The absence of clear normative distinctions between review of a person, inspection, search, and forensic expertise creates risks of arbitrary application of procedures, which in turn affects the admissibility of evidence and the consistency of judicial practice. The purpose of this article is to conduct a systemic analysis of the nature, structure, and legal regulation of review of a person, to identify key problems of law enforcement, and to formulate approaches to assessing procedural defects. The methodological basis includes dialectical, systemic-activity, formal-legal, and comparative legal methods.

Summary of the main results of the study. It is argued that review of a person should be regarded as a controlled procedure consisting of specific elements: subjects of conduct (investigator, prosecutor, specialist), the object (a person's body and clothing), procedural conditions (factual and legal grounds), and the result (a protocol with annexes). Analysis of Supreme Court practice revealed inconsistency in the qualification of procedural violations, ranging from overlapping procedures (review-inspection-search) to defects in a person's status or procedural documentation. A three-level classification of violations is proposed: a) absolute defects (serious violations of rights and freedoms that always result in inadmissibility of evidence); b) conditionally admissible defects (procedural shortcomings requiring assessment of their impact on the parties' rights); c) technical defects (minor formal errors that do not undermine the reliability of results). It is established that judicial practice is generally oriented toward evaluating the actual impact of procedural deviations on the guarantees of a fair trial, which is consistent with the case law of the European Court of Human Rights.

Conclusions. Review of a person in criminal proceedings should not be seen as a purely technical act, but as a complex process in which any defect may affect the evaluation of evidence. Resolving inconsistencies in practice requires clear normative differentiation of procedures, unification of methodological guidelines, the use of modern recording tools (including video recording), and the development of a doctrine distinguishing between essential violations and technical errors. This approach will ensure a proper balance between the effectiveness of pre-trial investigation and the protection of individual rights.

KEY WORDS: *review of a person, criminal proceedings, systemic analysis, procedural defects, admissibility of evidence.*

REFERENCES

1. Klochyryak, S. S. (2013). Review of a person in the system of investigative (search) actions (Doctoral dissertation, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine). (in Ukrainian)
2. Lukianchykov, Y. D., & Lukianchykov, B. Y. (2016). Application of coercion in the process of review of a person. Journal of the National University "Ostroh Academy". Law Series, (1), 4–5. <https://lj.oa.edu.ua/articles/2016/n1/16lydvp.pdf> (in Ukrainian)
3. Halahan, V. I., Udovenko, Z. V., Kalachova, O. M., & Klochyryak, S. S. (2017). Compliance with the rights of participants in criminal proceedings during review of a person. Kyiv: Center for Educational Literature. (in Ukrainian)
4. Kuchynska, O. P., & Shehyhol, O. V. (2018). Guarantees of personal rights during review: Current state, pressing issues, and solutions. Bulletin of Criminal Justice, (4), 54–62. (in Ukrainian)
5. Kuntii, A. I. (2014). Tactics of conducting a review of a person of a suspect in criminal proceedings for intentional murder committed in a state of strong emotional distress. Journal of Lviv State University of Internal Affairs, (2), 310–320. (in Ukrainian)
6. Pochtova, Y. S. (2018). Organizational and tactical measures for preparing a review of a person under the risk of HIV/AIDS and/or tuberculosis infection. Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, (3), 150–155. (in Ukrainian)
7. Babenko, O. H. (2021). Implementation of compulsory review of a person of a minor suspect. Ukrainian Policing: Theory, Legislation, Practice, 2(2), 58–66. URL: <https://doi.org/10.32366/2709-9261-2021-2-2-58-66> (in Ukrainian)
8. Supreme Court of Ukraine. (2024, April 23). Ruling in case no. 726/776/17. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/118689047> (in Ukrainian)
9. Supreme Court of Ukraine. (2024, October 15). Ruling in case no. 303/1425/18. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122333175> (in Ukrainian)
10. Supreme Court of Ukraine. (2022, August 31). Ruling in case no. 345/3956/18. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106053025> (in Ukrainian)
11. Supreme Court of Ukraine. (2023, November 23). Ruling in case no. 731/275/19. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/115860918> (in Ukrainian)
12. Supreme Court of Ukraine. (2023, November 2). Ruling in case no. 333/1640/18. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114790023> (in Ukrainian)
13. Supreme Court of Ukraine. (2023, January 17). Ruling in case no. 648/1543/15-к. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108606087> (in Ukrainian)
14. Supreme Court of Ukraine. (2021, March 31). Ruling in case no. 727/8945/17. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/96071404> (in Ukrainian)
15. Supreme Court of Ukraine. (2022, November 3). Ruling in case no. 755/19064/14-к. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107251783> (in Ukrainian)
16. Supreme Court of Ukraine. (2021, June 23). Ruling in case no. 743/1041/18. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97926617> (in Ukrainian)
17. Supreme Court of Ukraine. (2019, June 12). Ruling in case no. 404/5659/15-к. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/82449979> (in Ukrainian)
18. High Anti-Corruption Court of Ukraine. (2021, June 10). Verdict in case no. 454/2576/17. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97548253> (in Ukrainian)
19. Supreme Court of Ukraine. (2024, January 18). Ruling in case no. 127/17418/17. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116512508> (in Ukrainian)
20. Supreme Court of Ukraine. (2019, February 19). Ruling in case no. 489/5992/13-к. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80235450> (in Ukrainian)
21. Supreme Court of Ukraine. (2023, October 30). Ruling in case no. 127/20725/21. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/114623171> (in Ukrainian)
22. Supreme Court of Ukraine. (2024, January 16). Ruling in case no. 438/22/22. Unified State Register of Court Decisions. <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116388802> (in Ukrainian)
23. Ministry of Internal Affairs of Ukraine & Ministry of Health of Ukraine. (2015, November 9). Instruction on the procedure for detecting signs of alcohol, narcotic, or other intoxication or the influence of medicinal drugs that reduce attention and reaction speed in vehicle drivers (Order No. 1452/735). Registered with the Ministry of Justice of Ukraine on November 11, 2015, No. 1413/27858. Official web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1413-15#Text> (in Ukrainian)
24. Supreme Court of Ukraine. (2018, December 20). Ruling in case no. 556/483/17. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/78980165> (in Ukrainian)
25. Supreme Court of Ukraine. (2023, June 1). Ruling in case no. 464/7015/20. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111339382> (in Ukrainian)
26. Supreme Court of Ukraine. (2022, October 3). Ruling in case no. 493/210/19. Unified State Register of Court Decisions. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106661432> (in Ukrainian)